

Universitätsbibliothek Wuppertal

M. Tvllii Ciceronis Opera Omnia

Cicero, Marcus Tullius

Basileæ, MDCLXXXII

Liber septimus: Ad M. Marium et alios

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1133)

M. TULLII CICERONIS
M. TULLII CICERONIS
EPISTOLARUM
LIBER SEPTIMVS,
AD
M. MARIVM, ET ALIOS.

ARG. De ludu à Pompejo exhibitu, & eorum fastidio Nihil in illis fuisse dignum Mario.

M. CICERO S. D. M. MARIO.

Ite dolor aliqui corporis, aut infirmitas
valitudinis tuæ tenuit, quo minus ad ludos
venires: fortuna magis tribuo, quam
sapientiæ tuæ. Sin hæc, quæ ceteri miran-
tantur, contemnenda esse duxisti, &
cum per valitudinem posses, venire tamen
noluisti: utrumque lætor, & sine
dolore corporis te fuisse, & animo valuisse, cum ea, quæ
sine causa mirantur alii, neglexeris: modò, ut tibi consti-
terit fructus orti tui: quo quidem tibi perfrui mirifice li-
cuit, cum esses in ista amœnitate panẽ solus relictus. Ne-
que tamen dubito, quin tu ex illo cubiculo tuo, ex quo tibi
Stabianum perforasti, & 2 patefiscisti Sejanum, per eos dies
maturina tempora lectiunculis consumeris: cum illi in-
tereã, qui te istic reliquerunt, spectarent communcis mi-
mos semisomni. Reliquas verò parteis dici tu consumebas
his delectationibus, quas tibi ipse ad arbitrium tuum com-
pararas: nobis autem erant ea perpetienda, quæ scilicet
Sp. Mæcius probavisset. Omnino, si quaris, ludi appa-
ratissimi: sed non tui stomachi, conjecturam enim facio de
meo. Nam primùm honoris causa de scena decessit arbitrabar. Deli-
ciz verò tuæ, noxter Æsopus, ejusmodi fuit, ut ei desinere
per omnes homines liceret. is jurare cum coepisset, vox
cum defecit in illo loco, si sciens fallo. Quid tibi ego
alia narrem? nostri enim reliquos ludos. 4 Quid? ne id qui-
dem leporis habuerunt, quod solent mediocres ludi. Appa-
ratus enim spectatio tollebat omnem hilaritatem: quo
quidem apparatu non dubito, quin animo æquissimo ca-
rueris. Quid enim delectationis habent sexcenti muli in
Clytemnestra? aut in equo Trojano craterarum tria mil-
lia? aut armatura varia peditatus, & equitatus in aliqua pu-
gna? quæ popularem admirationem habuerunt: delectatio-
nem tibi nullam attulissent. Quòd si tu per eos dies operam

dedisti Protogeni tuo, dummodò is tibi quidvis potius, quam
orationes meas legerit: nã tu haud paullo plus, quam
quisquam nostrum, delectationis habuisti. Non enim te
puto Græcos, aut Oscos ludos desiderasse: præsertim cum
Oscos ludos vel in senatu vestro spectare possis: Græcos
ita non ames, ut ne ad villam quidem tuam via Græca ire
soleas. Nam quid ego te athletas putem desiderare, qui
gladiatores contemseris? in quibus ipse Pompejus confite-
tur, se & operam & oleum perdidisse. Reliquæ sunt vena-
tiones binæ per dies quinque, magnificæ, nemo negat. sed
6 quæ potest homini esse polito delectatio, cum aut homo
imbecillus à valentissima bestia laniantur, aut præclara be-
stia venabulo transverberatur? quæ tamen, si videnda sunt,
sepe vidisti: neque nos, qui hæc spectavimus, quiddam
novi vidimus. Extremus elefantorum dies fuit: in quo ad-
miratio magna vulgi atque turbæ: 7 delectatio nulla existi-
tit, quin etiam misericordia quædam consecuta est, atque
opinio ejusmodi, esse quandam illi beluæ cum genere hu-
mano societatem. His ego tamen diebus, ludis scenicis,
ne fortè videas tibi non modò beatus, sed liber omnino
fuisse, disruptæ panẽ in judicio Galli Caninii, familiaris
tui. Quòd si tam facilem populum haberem, quam Æsopus
habuit: libenter mehercule artem desinerem, tecum-
que, & cum similibus nostris viverem. Nam me cum antea
radebat, cum & ætas, & ambitio me hortabantur, & licebat
denique, quem nolebam, non defendere: tum verò hoc
tempore vita nulla est. 9 Neque enim fructum ullum labo-
ris ex his expecto: & cogor nonnumquam homines
non optimè de me meritos, rogatu eorum, qui bene meriti
sunt, defendere. Itaque quero causas omnes aliquando
vivendi arbitratu meo: teque, & istam rationem orti tui
& laudo vehementer, & probo: quodque nos minus in-
tervisis, hoc fero animo æquiore, quòd, si Romæ esses,
tamen neque nos lepore tuo, neque te (si qui est in me)
meo frui liceret, propter molestissimas occupationes meas:
quibus

2. *Ite dolor aliqui corporis.* Sic Victorius, & Vatic. & alibi sæpissimè
restitimus qui pro quo vulgatur quis. paullo post ex Pall. duo-
bus ac Gruteriano edendum duxi, contemnenda esse duxisti: nam vulgo
verbum esse desideratur.

3. *Patefiscisti Sejanum.* Prima editio, senium: Gruterianus, Med. Pall.
senon: & hic præterea ad oram, senium, Pal. alter, seu super eis dicit.
Lambinus, desennam, quod si à libris est, validè probo.

4. *De scenâ decessit arbitrabar.* Sic Pal. pr. Vatic. Victorii editio. vul-
go, decessisse.

5. *Quid? ne id quidem leporis habuerunt.* Lambinus obsecutus ju-
dicio Rivii introduxit, quid? quòd ne id quidem leporis hab. quam qui-
dem scripturam in nullo nostrorum offendit. Guelmius ex conjectu-
ra sanandum sumebat hoc modo: qui ne id quidem. Sagacior omnine
mihi Rivius.

6. *Cum esoc ludos vel in senatu vestro spectare possis.* Græcos ita non ames.]
Hæc est in Pal. pr. Vaticano, editione Victorii: vestro quidem, pro quo

vulgo vestro. Grut. & alter Pal. postrema verò ita concipiunt: Græcos
vero ita ames. vulgò: Græcos vero ita non ames.

7. *Quæ potest homini esse polito delectatio.* Ita Victorii editio ac Va-
ticanus codex. Pal. alter politis. reliquis ut & primus & Grut. politis
quod hæc à Cicero scriptum esse, decem Manutii juratis non ac-
cedam.

8. *Delectatio nulla existit.* Grut. adstis: Pal. alter exis: ut apud
Nasonem in Fabula Aleyones, quæ panis advenit adstis.

9. *Sed liber omnino fuisse, disruptæ panẽ.* Rectissime sic Pall. duo,
Grut. Scæv. editio Victorii. Ego quidem hujus lectionis longe aliam
sententiam video, quam non potuisse venire in mentem Lambino, de-
miror. vulgatum est: Sed ne liber omnino fuisse, disruptæ panẽ.

10. *Neque enim fructum ullum laboris ex his expecto.* Ita Victorius, & Va-
ticanus codex: Pall. tamen bini Grut. prima editio, quinque Guel-
mio super hoc loco consulti fructum nihil laboris ex his per, vulgo: la-
boris expecto.

quibus si me relaxaro, (nam ut planè exsolvam, & non postulo: te ipsum qui id multos annos nihil aliud commentaris) docebo profecto, quid sit humaniter vivere. 2. Tu mihi istam imbecillitatem valitudinis sustenta, & tueri, ut facis, ut nostras villas obire, & mecum simul lecticula concursare possis. Hæc ad te pluribus verbis scripsi, quam soleo, non oīi abundantia, sed amoris erga te, quod me quadam epistola subinvitaras, si memoria tenes, ut ad te aliquid hujusmodi scriberem, quo minùs te prætermisisset ludos pœniteret. Quod si assécutus sum gaudeo: sin minus, hoc me tamen consolor, quòd posthac ad Indos venies, nosque vides: neque in epistolis relinques meis spem aliquam delectationistæ. Vale.

g. ARG. Mandatum Marii sibi cura: Bursa condemnatio nem gratulatione dignam esse scribit.

M. T. C. M. MARIO S. D.

MANDATVM tuum curabo diligenter. Sed homo acutus, ei mandasti potissimum, cui expedit, illud venire quàm plurimo. Sed eo vidisti multum, quòd præfiniti, quo ne plus emerem. Quòd si mihi permisisses: qui meus amor in te est: confecissem cum coheredibus. nunc, quum tuum pretium novi, 3. in licitorem potius ponam, quàm illud minoris vaneat. sed de joco satis est. Tuam negotium agam, sicuti debeo, diligenter. De Bursa, te gaudere certe scio: sed nimis verecundè mihi gratularis. Putas enim, ut scribis, propter hominis fordeis, minùs me magnam illam lætitiã putare. Credas mihi velim, magis me iudicio hoc, quàm morte inimici lætatum. Primum enim iudicio malo, quàm gladio: deinde gloria potius amici, quàm calamitate. In primisque me delectavit, tantum studium bonorum in me existisse contra incredibilem contentionem clarissimi, & potentissimi viri. Postremò, vix verisimile fortasse videatur, oderam multo pejus hunc, quàm illum ipsum Clodium. Illam enim oppugnãram: hunc defendere ram. Et ille, cum omnis resp. in meo capite discrimen esset habitura, magnam quiddam spectavit: nec fua sponte, sed eorum auxilio, qui me stante stare non poterant: hic simiolus, animi causa, me, in quem inveheretur, delegerat: persuaseratque nonnullis invidis meis, se in me emissurum semper fore. Quamobrem valde jubeo gaudere te magna res gesta est. Numquam ulli fortiores civis fuerunt, quàm qui ausi sunt cum contra tantas opes ejus, à quo ipsi lecti iudices erant, condemnare. Quod fecissent nunquam, nisi iis doloris mei fuisset dolor. 4. Nos hic in multitudine, & celebritate iudiciorum, & novis legibus ita distinemur, ut quotidie vota faciamus, ne intercaletur, ut quàm primum te videre possimus.

g. ARG. Causas exponit, cur post Pharsalicam pugnam à Pompejanis discesserit.

M. CICERO M. MARIO S. D.

PERSAPPE mihi cogitanti de communibus miseris in quibus tot annos versamur, & (ut video) versabimur, solet in mentem venire illius temporis, quo proximè fuimus unà. quin etiam ipsum diem memoria teneo. Nam ad 11. Idus majas, Lentulo, & Marcello consulibus, cum in

Pompejanum vesperi venissem, tu mihi sollicito animo præsto fuisti. Sollicitum autem te habebat cogitatio tum officii, tum etiam periculi mei. Si manerem in Italia, vereremur, ne officio deessem: si proficiscerer ad bellum, periculum te meum commovebat. Quo tempore vidisti profectò me quoque ita conturbatum, ut non explicarem, quid esset optimum factu. pudori tamen malui, famæque cedere, quàm salutis mex rationem ducere. Cujus me mei facti pœnituit, non tam propter periculum meum, quàm propter vitia multa, quæ ibi offendi, quòd veneram. Primum neque magnas copias, neque bellicosas: deinde, extra ducem, paucosque præterea, (de principibus loquor) reliqui primum in ipso bello rapaces: deinde in oratione ita crudeles, ut ipsam victoriam horrerem: maximum autem æs alienum amplissimorum virorum. Quid quæris? nihil boni, præter causam. Quæ cum vidissem: desperans victoriam, primum cœpi suadere pacem, cuius fueram semper auctor: deinde, cum ab ea sententia Pompejus valde abhorreret, suadere institui, ut bellum duceret. Hoc interdum probabat, & in ea sententia videbatur fore, & fuisset fortasse, nisi quadam ex pugna cœpisset suis militibus confidere. Ex eo tempore vir ille summus, nullus imperator fuit. Signa tirone & collectio exercitu cum legionibus robustissimis contulit. victus turpissimè, amissis etiam castris, solus fugit. Hunc ego belli mihi finem feci: nec putari, cum integri pares non fuisset, fractos superiores fore. Discessi ab eo bello, in quo aut in acie cadendum fuit, aut in aliquas insidias incidendum, aut deveniendum in victoris manus, aut ad subam confugiendum, aut capiendum tanquam exilio locus, aut cõsilienda mors voluntaria. Certè nihil fuit præterea, si te victori nolles, aut non auderes committere. Ex omnibus autem iis, quæ dixi, incommodis, nihil tolerabilius exilio, præsertim innocenti: ubi nulla adjuncta est turpido: addo etiam, cum ea urbe careas, in qua nihil sit, quod videre possis sine dolore. Ego cum meis, (si quidquam nunc cujusquam est) etiam in meis esse malui. Quæ acciderunt, omnia dixi futura. Veni domum, non quò optima vivendi conditio esset: sed tamen, si esset aliqua forma reip. tanquam in patria ut essem: si nulla, tanquam in exilio. Mortem mihi cur confecerem, causa nulla visa est: cur optarem, multa causa. Vetus est enim, VBI NON SIS QUI FERES, NON ESSE cur velis vivere. Sed tamen vacare culpa, magnum est solatium, præsertim cum habeam duas res, quibus me sustentem: optimarum artium scientiam, & maximam rerum gloriam: quæ tum altera mihi vivo numquam eripietur: altera ne mortuo quidem. Hæc ad te scripsi verbosius, & tibi molestus fui, quòd re cum mei, tum reipub. cognovi amantissimum. Notam tibi omne meum consilium esse volui, ut primum scires, me numquam voluisse plus querquam posse, quàm universam reipub. Postea autem, quàm alicujus culpa tantum valeret unus, ut obisti non posset, me voluisse pacem, amisso exercitu, & eo duce, in quo spes fuerat uno, 6. me voluisse etiam, reliquis omnibus postquam non potuerim, mihi ipse finem fecisse bellum: nunc autem, si hæc civitas est, civem esse me: si non, exulem esse

Aaa 3

esse

1. Non postulo: te ipsum qui id multos annos nihil aliud commentaris decebo. Accepit hæc lectio nem ex editione Victorii & cod. Vaticano, ut pote rectè simam & elegantè simam. Pall. duo. Grut. tres Gulielm. Et te ipsum quid in quod multos annos, &c. ceterum primus, ac Grut. commentariis. Pal. alter commentariis à manu secunda. vulgatum est: (non postulo) te ipsum quidem qui multos, &c.

2. Tu mihi istam imbecillitatem valitudinis sustenta. Sic melius ex Gruteriano & Scovv. nam Pal. iter. ac vulgò: Tamodas sustenta. Paulò post statim edidit: Et mecum simul lecticula concursare: cum vulgò existeret concursare ex Pall. duobus Grut. editione Victorii ac omnium antiquissima Venet. Pal. tamen alter stabilis talem lectionem: Et mecum vestra simul lecticula concursare.

3. In licitorem potius ponam. Sic Pal. pr. atque editio Victorii. alter verò: In licitorem potius ponam. Gruterianus, su. licitationem potius ponam: licet & editio prisca. Editum est: licitorem potius apponam.

4. Nos hic in multitudine & celebritate iudiciorum. Ita emendavit & edidit Victorius, assentitur Vaticanus. Vulgò in omittitur. ceterum servola est Lambini emendatio celebritate, in quam vel cordatores desipient, vel pueri ipsi mevent.

5. Si esset aliqua forma reip. Sic Victorii editio, cui accedit item antiquissima, Pall. duo Grut. vulgò, forma. paulò post eadem omnes libri: cur optarem, multa causa, vulgò abest causa; & meo animo abesse rectius. sed an ideo libros & ipsam Cicertonem in ordinem redigamus quod non scripsit interdum & volumus?

6. Me voluisse etiam, reliquis omnibus postquam non potuerim, mihi ipse finem fecisse bellum. Hæc vera ac recta est distinctio lectioque hujus loci. Lamb. cum Manatio dixerit distinguendum atque interpurgendum, me voluisse etiam reliquis omnibus, postquam non potuerim, mihi, &c. quæ rotam tentant elegantiã perire vel puer viderit, ceteram ipse non ipse ingentur o. miff. editiones, prisca ac Victorii.

esse non incommodiore loco, quam si Rhodum, aut Mytilenas contulisset. Hactecum coram malueram: sed quia longius fiebat, volui per litteras eadem: ut haberes quid diceret, si quando in vituperatores meos incidisses. Sunt enim, qui, cum meus interitus nihil fuerit reip. profuturus, criminis loco putent esse quod vivam. Quibus ego certò scio non videri satis multos perisse: qui si me audissent, quamvis iniqua pace, honestè tamen viverent. Armis enim inferiores, non causa fuissent. Habes epistolam verbosiorum fortasse, quam velles: quod tibi ita videri putabo, nisi mihi longiorem remisisset. Ego, si, quæ volo, expediero, brevi tempore te, ut spero, videbo.

¶ ARG. Praemonet Mariam de adventu suo in Pompejanum.

M. T. C. M. MARIO S. D.

AD IX. Kal. in Cumanum veni cum Libone tuo, vel nostro potius, in Pompejanum statim cogito. Sed faciam antè te certiorum. Te cum semper valere cupio, tum certè, dum hic sumus. Vides enim, quanto post unà futuri simus. Quare si quod constitutum cum podagra habes, fac ut in alium diem differas. Cura igitur ut valeas: & me hoc biduo, aut triduo expecta.

¶ ARG. Commendat Trebatium Caesari.

CICERO CAESARI IMPER. S. D.

VIDE, quam mihi persuaserim, te me esse alterum, non modo in his rebus, quæ ad me ipsum, sed etiam in iis, quæ ad meos pertinent. C. Trebatium cogitaram, quocumque exirem, mecum ducere, ut eum meis omnibus studiis, beneficiis quam ornatissimum, domum reducerem. Sed postea quam & Pompeji commoratio diuturnior erat, quam putaram: & mea quædam tibi non ignota dubitatio, aut impedire professionem meam videbatur, aut certè tardare: 2. vide, quid mihi sumserim. Coepi velle, ea Trebatium expectare à te, quæ sperasset à me. Neque me hercule minus ei prolixè de tua voluntate promisi, quam eram solitus de mea polliceri. Casus verò mirificus quidam intervenit, quasi vel testis opinionis meæ, vel sponfor humanitatis tuæ. Nam cum de hoc ipso Trebatio cum Balbo nostro loquerer accuratius domi meæ, litteræ mihi dantur à te: quibus in extremis scriptum erat, 3. M. ORFIVM, QVEM MIHI COMMENDAS, VEL REGEM GALLIAE FACIAM, 4. VEL HVNC LEPTAE DELEGA. SI VIS TV, AD ME ALIVM MITTE QVEM ORNEM. Sufultimus manus & ego, & Balbus. tanta fuit opportunitas, ut illud nescio quod non fortuitum, sed divinum videretur. Mitto igitur ad te Trebatium, atque ita mitto, ut in initio mea sponte, post autem invitatu tuo mittendū duxerim. Hunc, mi Caesar, sic velim omni tua comitate complectare, ut omnia, quæ per me possis adduci, ut in meos conferre velis, in unum hunc conferas: de quo tibi

homine hæc spondeo non illo veteri verbo meo, quod, cum ad te de Milone scripsissem, iure iustis, sed more Romano, quo modo homines non inepti loquuntur: probiorum hominem, meliorem virum, s. prudentiorem esse neminem. Accedit etiam, quod 6. familiarum ducit in iure civili: singularis memoria, summa scientia. Haic ego neque tribunatum, neque praefecturam, neque ullius beneficii certum nomen peto: benivolentiam tuam & liberalitatem peto: neque impedio, quo minus, si tibi ita placuerit, etiam hisce eum ornes gloriolæ insignibus, totum denique hominem tibi ita trado de manu (ut ajunt) in manum tuam istam, & victoria & fide præstantem. 7. Simus enim putidiusculi, quam per te vix licet: verum, ut video, licet. Cura, ut valeas, & me, ut amas, ama.

¶ ARG. Monet Trebatium ut urbis desiderium deponat: suasque res, suæq. incipia perficiat.

CICERO TREBATIO, S. D.

IN omnibus meis epistolis, quas ad Caesarem, aut ad Balbum mitto, legitima quædam est accessio commendationis tuæ, nec ea vulgaris, sed cum aliquo insigni indicio mea erga te benivolentia. Tu modò ineptias istas, & desideria urbis, & urbanitatis deponere: & quo consilio profectus es, id assiduitate & virtute consequere. Hoc tibi tam ignoscemus nos amici, quam ignoverunt Medea, 8. quæ Corinthum arcem illam habebant matronæ opulenta, optimates: quibus illa manibus gypsatissimis persuasit, ne sibi vitio illa verterent, quod abesset à patria. 9. NAM MVLLI SVAM REM BENE GESSERE, & publicam, patria procul. Multi, qui domo astatem agerent, propterea suos improbat. Quo in numero tu certè fuisses, nisi te extruissim. Sed plura scribemus aliàs. Tu, qui ceteris cavere didicisti, in Britannia ne ab essedariis decipiaris, caveto: & quum Medeam agere coepi, illud semper memento, 10. QVI IPSE SIBI sapiens prodesse non quit, nequidquam sapit. Cura ut valeas.

¶ ARG. Monet ut assiduam operam navet Caesari.

CICERO TREBATIO.

Ego te commendare non desisto: sed, quid proficiam, ex te scire cupio. Spem maximam habeo in Balbo: ad quem de te diligentissimè & sapientissimè scribo. Illud soleo mirari, non me toties accipere tuas litteras, quoties 9. à Q. mihi fratre afferantur. In Britannia nihil esse audio neque auri, neque argenti. Id si ita est, 10. esset dum aliquod suadeo capias, & ad nos quam primum recurras. Sin autem sine Britannia tamen asequi, quod volumus, possumus; perforce ut sis in familiaribus Caesaris, multum te in eo frater adjuvabit meus, multum Balbus: sed mihi crede, tuus pudor, & labor plurimum. Imperatorem libera lissimum, ætatem opportunitissimam, commendationem certè singularem habes: ut tibi unum timendum sit, ne ipse tibi defuisse videare.

¶ ARG.

1. Ut cum meis omnibus studiis, beneficiis quam orn. Sic Gruterianus & Victorii editio ex Mediceo codice: ita ut non displiceat lectio Vaticani: ut cum meis studiis, beneficiis omnibus quam orn. vulgò: meo communi- bus studiis & beneficiis, &c.

2. Vide quid mihi sumserim. Gruterianus, quid mihi viderim sumpsi, quid si legamus, quid mihi interim sumpsi. Paullo post retinuit vulgatam lectionem stabilitam à Medice. Pal. pr. editioe Victorii: quæ sperasset à me, cum præferant prima editio, Pal. alter Grut. Gulielmiani quatuor, quæ respiciunt.

3. M. O R F I V M. Sic edidit Victorius, sic quoque est in Vaticano. Pal. pr. M. Orfivm, sec. idem. Gruter. Orfivm, vulgò, M. Orfivm: alii, ut prisca editio, M. Orfivm.

4. VEL HVNC LEPTAE DELEGA. Sic quoque editio prisca Victorii Pal. pr. Grut. Vatican. Stavvech. Peck. vulgò, vel Lepia Legatum. Lamb. Erlegato. Liber Politiani Delegatum; quibus omnibus nihil opus est ad nostram.

5. Prudentiorem esse arminem. Hanc lectionem ex v. c. oræ primæ editionis commisit Egnatius, conspiciturque in Pal. pr. libro aurum contra non raro accepto, Vatic. recepit denique Lambinus, vulgò; prudentiorem.

6. Familiam duci in quæ civis. Sic Victorii editio, Pal. alter ac Vaticanam unica littera dispeffa peccant Pal. pr. Grut. prima editio: familia inducitur, vulgatur ineptissimè: quod familiaritatem inducitur iure civis singularis memoria, summa scientia.

7. Simus enim putidiusculi. Mihi hæc placuit codicis Vaticani scriptura; quam gaudeo quoque probatam Victorio & receptam, vulgò, sumus, ceterum alii Balaiusculi, alii Impudensculi, utriusque glossa decepti.

8. Quæ Corinthum arcem illam habebant. Sic meliores editiones omnes ac missi alii tamen Corinthu, editum tamen est, Corinthi, paullo post, ad manibus gypsatissimis notavit vir doctus ad editionem principem talem glossam: id est, fugitivæ, improbitissimæ. Gypsat enim de caratæ venalicio. Talis & Medea fugitiva erat patris & patriæ proditrix, quod & ex Politiani codice eisdem verbis exscripti Iohannes Isaacius Pontanus, Victorii editio ac Pal. primus scribunt gypsatissimæ. Pal. alter ad marginem civitissimæ.

9. A Q. mihi fratre afferantur. Sic transtulit Pal. pr. Grut. editio prima ceterum afferantur Palat. sec. Vatic. Victorii editio. Pal. verò pr. afferantur, vulgò: à Quinto fratre mihi afferantur. Pal. alter frater meo offerat, quod primo proposuit.

10. Esset dum aliquod suadeo capias. Ita habet editio Victorii, Pall. duo, vulgò nimis importunè, rapias, paullo post ex Pall. duobus, Gruteriano, editioe Victorii ac Vaticano editio, assequi quod volumus delecto, quod id, quod vulgò male hic uberat: sic 7. id enim paullo post, ideò & ibidem auctoribus omnibus libris nostris scripti Malcom in in co frater adjuvab. cum Pal. alter tamen sufficit novam planè lectionem; Malcom in adjuvabit in co frater meus.

ARG. Reprehendit Trebatium, quia delatum à Caesare tribuatum recusaverat.

CICERO TREBATIO.

SCRIPSI ad me Caesare perhumaniter nondum te sibi satis esse familiare propter occupationes suas, sed certe fore: cui quidem ego tescripsi, & quam mihi gratum esset futurum, si quam plurimum in te studij, officij, liberalitatis suae contulisset. Sed ex tuis litteris cognovi praeproperam quandam festinationem tuam, & simul sum admiratus, cur tribuatus commoda, demto praesertim labore militiae, contemseris. Querat cum Vacerra, & Manilio: nam Cornelio nihil audeo dicere, cujus tu periculo stultus es, quam te ab eo sapere didicisse profiteris. Quin tu urges istam occasionem, & facultatem, qua meliore numquam reperitur? Quod scribis de illo Preciano jure consulto, ego te ei non desino commendare: scribit enim ipse mihi, te sibi gratias agere debere. De eo quid sit, cura, ut sciam. Ego veteras litteras Britannicas exspecto. Vale.

ARG. Litterarum officium à Trebatio requirit. Monet ut reditum in urbem praeproperè cupiat.

MARCUS CICERO TREBATIO.

IAM TU ignoro, quid agas nihil enim scribis: neque ego ad te his duobus mensibus scripseram: quia cum Q. fratre meo non eras, quod mitterem, aut cui darem, nesciebam. Cupio scire quid agas, & ubi sis hiematurus. Equidem velim cum Caesare: sed ad eum propter ejus nihil sum ausus scribere. ad Balbum tamen scripsi. Tu deesse tibi noli. scribis postis ad nos, dum pleris. Quod huc properes, nihil est, praesertim Battata mortuo. sed tibi consilium non deest. Quid constitueris, cupio scire. Cn. Octavianus an Cn. Cornelius quidem tuus familiaris, summo genere natus, tetræ filius, is me, quia scit tuam familiarem, esse, crebro ad cenam invitat. adhuc non potuit perducere: sed mihi tamen gratum est. Vale.

ARG. Objicit per omnia Trebatio ambitionem, justitiam, incunctitatem. Peti, quid profecerim littera ad Caesarem de eo diligenter prescripta.

MARCUS CICERO S. D. TREBATIO.

Ego tuas litteras: ex quibus intellexi, te Caesari nostro valde jureconsultum videri. Est quod gaudeas, te in ista loca venisse, ubi aliquid sapere viderere. Quod si in Britanniam quoque profectus esses: profectò nemo in illa tanta insula peritior te fuisset. Verum tamen (rideamus, licet: sum enim à te invitatus) subinvideo tibi, ultra te etiam accessurum ab eo, ad quem ceteri, non propter superbiam ejus, sed propter occupationem adspirare non possunt. Sed tu in ista epistola nihil mihi scripsisti de tuis rebus: quae mehercule mihi non minori curæ sunt, quam mex. Valde metuo, ne frigeas in hibernis, quamobrem camino luculento utendum censeo. Idem Mucio, & Manilio placebat, praesertim qui legis non abundares: quamquam vos nunc istis satis calere audio. quo quidem nuntio valde mehercule de te timueram. Sed tu in re milita multo es cautior, quam in advocacionibus: qui neque in Oceano natate volueris, studiosissimus homo natandi, neque spectare effedarios: quem antea ne Andabatam qui-

dem defraudare poteramus. Sed jam satis jocati sumus. Ego de te ad Caesarem quam diligenter scripserim, tute scis: quam saepe, ego. Sed mehercule jam intermiseram, ne videret liberalissimi hominis, meique amantissimi voluntati erga me disfidere. Sed tamen his litteris, quas proxime dedi, putavi esse hominem commonendum id feci. quid profecerim, facias me velim certior: & simul de toto statu tuo, consiliiisque omnibus. Scire enim cupio quid agas, quid exspectes, quam longum istum tuum discessum à nobis futurum putes. Sic enim tibi persuadeas velim, unum mihi esse solatium, quare facilius possim pati te esse sine nobis, si tibi esse id emolumento sciam. sin autem id non est: nihil duobus nobis est stultius: me, qui te non Romam attraham: te, qui non huc advoles. Una mehercule nostra vel severe, vel jocosam congressio, pluris erit, quam non modò hostes, sed etiam fratres nostri Hædui. Quare omnibus de rebus, fac ut quam primum sciam, aut consolando, aut consilio, aut re juvero.

ARG. Jocatur: monet ut apud Caesarem maneat: sin minus Romam rediat.

CICERO TREBATIO S. D.

IS ante Roma profectus esses, nunc eam certe relinqueres, quis enim tot interregnis jureconsultum desiderat? Ego omnibus, unde petitur, hoc consilii dederim, ut à singulis interregibus binas advocaciones postulerent. Satisne tibi videor abs te jus civile didicisse? Sed heus tu, quid agis? ecquid sit? video enim, te jam joculari per litteras. Hac signa meliora sunt, quam in meo Tusciano. Sed quid sit, scire cupio. Consuli quidem te à Caesare scribis: sed ego tibi ab illo consuli mallet. quod si aut sit, aut futurum putas: perfer istam militiam, & permane. Ego enim desiderium tui, spe tuorum commodorum consolabor. sin autem ista sunt inaniora: recipe te ad nos. Nam aut erit hic aliquid aliquando: aut, si minus, una mehercule collocutio nostra, plus erit, quam omnes Samarobriæ. Denique, si cito te retuleris: sermo nullus erit. si diutius frustra abfueris: non modò Laberium, sed etiam sodalem nostrum Valerium pertimesco. Mira enim persona induci potest Britannici jureconsulti. Hac ego non rideo, quamvis tu rideas: sed de te severissima tecum, ut soleo, joco. Komoto joco, tibi hoc amicissimo animo precipio, ut, si fistic mea commendatione tuam dignitatem obtinebis, perferas nostri desiderium: honestatem, & facultates tuas augeas. sin autem ista frigeant, recipias te ad nos. Omnia tamen, quæ vis, & tua virtute profectò, & nostro summo erga te studio consequere.

ARG. Dissuadet Epicuri sectam Trebatio, praesertim Jurisconsulto.

CICERO TREBATIO.

TRABAR, quid esset, quod tu mihi litteras mitteres intermississes. Indicavit mihi Lanfa meus, Epicureum te esse factum. O castra præclara! quid tu fecisses, si te Tarentum, & non Samarobriam misisses? Jam tunc mihi non placebas, cum idem intubere, quod & Titius familiaris meus. Sed quoniam modo jus civile defendes, cum omnia tua causa facias, non civium? Ubi porrò illa erit formula fiducia, UT INTER BONOS BENE AGIAS

Aaa 4

OPORTE?

1. Quam mihi gratum esse futurum. Pal. alter, Stev. vech. solemniter edoce esse: unde tamen velle Galiel. per quam mihi gratum esse iuratum. Ego nolim quicquam mutari.

2. Sed ad eum propter ejus nihil sum ausus scribere. Indicio Victorii & hunc locum atherico notavi, quia sic quoque eum reperti in laudatissimo Pal. pr. & Gruteriano. Pal. alter tunc concipit: sed ad eum propter ejus nihil ausus sum scribere. Galiel. tamen affectabat medicinam: sed ad eum propter ejus nihil sum ausus scribere. V. Corri tamen non absurda conjectura incipientis, propter ejus lullum.

3. Praesertim Battata mortuo. Sic Pal. pr. editio Victorii; Pal. alter, Grut. Stev. vech. & alius Gulielmo abusus codari, Battata, ms. Poltriani Battata. vulgo Vacerra, paulo post, ex Pal. deobas, Gruteriano, editione prima edidi. Cn. Octavianus an Cn. Cornelius quidem tuus familiaris.

Victoriana unico verbulo est post Ollavianus auctor est in nostris Phedro. vulgò absunt an Cn. Cornelius quidem.

4. Ubi aliquid sapere viderere. Grut. viderere unde legendum fortasse quemadmodum est in Pal. altero viderere. paulo post leges duo Pal. Grut. altera tamen acc. misse prox. abulo 12.

5. Quam antea ne Andabatam quidem defraudare poteramus. Sic est in Pal. omnibus, editioneque Victorii. Grut. tamen Andabatam, unde forsitan legendum, Andabatam: quasi dicat, noluisse adesse spectandis effedariis, quem non viximus adeo cupidum fuisse spectandi Andabatam, ut nulla te ratione intercyterere aique avertere ab eorumdem spectacione poterimus. verum hoc quoque modo citat Lipsius lib. II. Saturnal. sermonum cap. 12.

OPORTET? 1. Quis enim est, qui facit nihil, nisi sua causa? Quod jus statues COMMUNI DIVIDENDO, cum commune nihil possit esse apud eos, qui omnia voluntate sua metiuntur? Quomodo autem tibi placebit, JOVEM LAPIDEM jurare, cum scias, Jovem iratum esse nemini posse? Quid porro fiet populo Ulubrano, si tu statueris, *πολιτὸς δὲ* non oportere? Quare si planè à nobis deficiis, moleste fero: sin Panfa assentari commodum est, ignosco: 2. modo scribe aliquando ad nos, quid agas: &, à nobis quid fieri, aut curari velis.

ARG. Intermissionis litterarum causam exponit, & in de occasione arripit libertatis jocanda.

M. T. C. S. D. TREBATIO.

13. **A**DORNE me injustum esse existimasti, ut tibi irascerer, quod parum mihi constans, & nimium cupidus decedendi viderere, ob eamque causam me arbitrare litteras ad te jamdum non misisse? Mihi perturbatio animi tui, quam primis litteris perspiciebam, molestam attulit. Neque alia ulla fuit: 3. causa intermissionis epistolarum, nisi quod, ubi esses, planè nesciebam. Hic tu me etiam insimulas, nec satisfactionem meam accipis. Audi, Testa mi, Utrum superbiorem te pecunia facit, an quod te imperator consulit? Mornar, ni, quæ tua gloria est, puto te malle à Casare consuli, quàm inaurari. Si verò utrumque est: quis te feret, præter me, qui omnia ferre possum? Sed, ut ad rem redeam, te istuc invitum non esse, vehementer gaudeo: &, ut illud erat molestum, sic hoc est jucundum. Tantum metuo, ne artificium tuum tibi parum proficit. Nam ita audio istuc.

Non ex jura manus consecutum, sed magis ferro rem repetunt.

Et tu soles ad vim faciendam adhiberi? neque est, quod illam exceptionem in interdicto pertimescas: 4. QUOD TU PRIOR VI, HOMINIBUS ARMATIS NON VENERIS. Scio enim, te non esse procacem in lacescendo. Sed, ut ego quoque te aliquod admoneam de vestris cautionibus: Treiros vites cenfeo, audio capitalis esse. malle aurum, etc. argento, esse. Sed aliàs jocabimur. Tu ad me de istis rebus omnibus scribas velim quàm diligentissimè. Vale. Ad IIII. Non. Mart.

ARG. Iocose reprehendit Trebatium, qui nullas litteras miserat.

CICERO TREBATIO.

14. **C**HRYSIPPUS Vettius, Cyri architecti libertus, fecit, ut te non immemorem putarem mei, salutem enim verbis tuis mihi nuntiarat. Valde jam lautus es, qui gravere litteras ad medare, homini præsertim prope domestico. Quod si scilicet oblitus es: minus multi jam, te advocato, causa cadent. sin nostri oblitus es: dabo operam, ut istuc veniam ante, quàm planè ex animo tuo effluo: sin æstivorum timor te debilitat: aliquid excogita, ut fecisti de Britannia. Illud quidem perlibenter audivi ex eodem Chrysiippo, te esse Casari familiarem. Sed meher-

1. Quis enim est, qui facit nihil nisi sua causa. Hæc verba ita concepta sunt in Pal. in Grut. ad marginem, nam feriem ipsa desinunt in editionibus, prima ac Viçt. Ante dabatur, Quis enim est bonus, qui facit nihil.

2. Modo scribe aliquando. Ita Pal. pr. Grut. Viçt. editio, & omnium antiquissima scribunt, vulgo scribas. Sicut & illud succinctius, à nobis quid fieri aut curari velis, dum edatur, à nobis quid agis, quid fieri aut curari velis. Stev. quoque illa duo non necessaria vocabula spernit.

3. Causa intermissionis epistolarum. Litterarum aliàs, sed hoc est ex Pal. Grut. Viçt. statim post, transposui verba, ex Palat. [nam primum tantum, & Gruterianum persequi decrevi: ex temporis angustia, cum quis ceteri in rebus bonis ferè concurrent] & Viçt. editione; Testa mi: licet passim feratur, mi Testa.

4. QUOD TU PRIOR VI, HOMINIBUS ARMATIS NON VENERIS. Meo ita quoque Pal. conceptis, neque magnopere titubat Grut. tantum omnibus pro hominibus referens. Vatic. hæc omnia ita transformat rem repetunt, & tu soles ad vim faciendam adhiberi, neque est, quod in prior vi hominibus armatis. Mihi quoque interjecta vulgo verba, pro commento ac glossæ oboleverunt, quod auget suspensionem, quòdque neque in Grut. editione prima in conspectu sit. Aliàs cetera sic circum-

cule malle, id quod erat æquius, de tuis rebus ex tuis litteris quàm sapissimè cognoscerem. Quod certe ita fieret, si tu maluisses benivolentia, quàm litium jura perdere. Sed hæc joci sumus, & tuo more, & non nihil etiam nostro. Te valde amamus, nosque à te amari cum volumus, tum etiam confidimus.

ARG. Trebatium cupis presentem esse. Gratulatur de Marii familiaritate.

CICERO TREBATIO.

15. **Q**UAM sint morosi qui amant, vel ex hoc intelligi potest, moleste ferebam antea, te invitum istuc esse: pun- git me rursus, quod scribis esse te istuc libenter. neque enim mea commendatione te non delectari faciliè patiebar; & nunc angor, quidquam tibi sine me esse jucundum. Sed hoc tamen malo ferre nos desiderium, quàm te non ea, quæ spero, consequi. Quum verò in C. Matii, suavissimi, doctissimi que hominis familiaritatem venissem, non dici potest quàm valde gaudeam: qui fac ut te quàm maxime diligam. mihi crede, nihil ex ista provincia potes, quod jucundius sit, deportare. Cura, ut valeas.

ARG. De sapientia Trebatii in bello vitando. De Octavio. De rebus Trebatii inquiri. De divitiis. De superbia ejusdem joculari.

M. T. C. S. D. TREBATIO.

16. **I**N equo Trojano scis esse in extremo, SERO SAPIUNT. Tu tamen, 5 mi vetule, non ferò, primas, illas rabiosis las fat fatuas dedisti: deinde, quòd in Britannia non nimis *φιδωξωος* te præbuissem, planè non reprehendo. 6. nunc verò in hibernis injectus mihi videris. itaque te commovere non curas. *ἴσπερ* quæque sapere oportet, id erit telum acerrimum. Ego si foris cenitarem, Cn. Octavio, familiari tuo, non defuissem. cui tamen dixi, cum me aliquoties invitaret: Oro te, quis tu es? Sed mehercules, extra jocum, homo bellus est. vellem eum tecum adduxisses. Quid agatis, & equid in Italiam venturi sitis hac hieme, fac planè sciam. Balbus mihi confirmavit, te divitem futurum. id utrum Romano more locutus sit, bene nummatum te futurum, an, quomodo stoici dicunt, OMNIS ES SE DIVITES, QUI CAELO, & terra frui possint, postea videro. Qui istuc veniunt, superbiam tuam accusant, quòd negent te percunctantibus respondere. sed tamen est quòd gaudeas, constat enim inter omnes, neminem te uno Samarobrivæ juris peritorem esse.

ARG. Gratulatur Trebatio de verbis desiderio deposito, eumque cohortatur ut Casari amicitiæ plurimè faciat.

CICERO TREBATIO S. D.

17. **E**x tuis litteris, & Quinto fratrigratias egi, & te aliquando collaudare possum, quod jam videris certa aliqua in sententia constitisse. Nam primorum mensium litteris tuis vehementer commovebar, quòd mihi interdum (pace tua dixerim) levis in urbis, urbanitatisque desiderio, interdum piger, interdum timidus in labore militari, sæpe autem etiam, 7. quòd à te alienissimus, & subim-

ferent, quod tu prior cum hominibus armatis veneris. prima editio sinceram lectionem ferè exhibet, si modo pro in emendes vi.

5. Mi venis, non ferò: prima illas ratiqulas. Sic habetur in Pal. Grut. editione princeps, ac Victorii. Alii βακχλῆς intrudunt, vulgo primum illas rati.

6. Nunc verò in hibernis injectus mihi videris. Ita est in Pal. primo. Gr. editione prima, & Victorii. Lamb. quod in unico mss. repererat ian- hinc, fecerat ianxum vel potius viulius: quasi difficile fuisset, quod alii ante me videront extricare ianxum; Guleilm. tamen conjectat, in ianxi.

7. Quod à te alienissimus & subimpendens videris. Revocavi hanc lectionem ex Pall. o. Gruteriano, editione prima: cuius acrimoniam facile tengerit, eum sagaciones nates: neque enim possum me in explicatione undantes esse, quod forsitan plerique quærent ac querentur. Vulgo interpolatæ est editum, quod à te alienissimum est, subimpendens vid. Paulo post scripsit. Alexandriam. Ad rem quod attinet, signat decoctionem Peolomæi Regis: cum Rab. tio Postumo & aliis creditoribus. In- pæc ergo Lamb. Alexiam introduxit.

subimpudens videbare. tamquam enim syngrapham ad imperatorem, non epistolam attulisses, sic pecunia ablata domum redire properabas; nec tibi in mentem veniebat, eos ipsos, qui cum syngraphis venissent Alexandream, numquam adhuc nullum auferre potuisse. Ego, si mei commodi rationem ducerem, te mecum esse maxime vellem. non enim mediocri afficiebar vel voluptate ex consuetudine nostra, vel utilitate ex consilio, atque opera tua. Sed cum te ex adolescentia tua in amicitiam, & fidem meam contulisses: semper te non modò tuendum mihi, sed etiam augendum, atque ornandum putavi. Itaque quoad opinatus sum, me in provinciam exiturum, quæ ad te ultro attulerim, meminisse te credo, postea quam mea mutata ratio est, cum viderem, me à Cæsare honorificentissime tractari, & unice diligere, hominisque liberalitatem incredibilem, & singularem fidem nossem: sic ei te commendavi, & tradidi, ut gravissime, diligentissimeque potui. Quod ille ita & accepit, & mihi sæpe litteris significavit: & tibi & verbis, & te ostendit, mea commendatione sese valde esse commotum. Hunc tu virum nactus, si me aut sapere aliquid, aut velle tua causa putas, ne dimiseris: & si qua te fortè res aliquando offenderit, cum ille aut occupatione, aut difficultate tardior tibi erit visus, perfero, & ultima expectato: quæ ego tibi & jucunda, & honesta præstabo. Pluribus te hortari non debeo, tantum debeo, neque amicitia confirmanda clarissimi, ac liberalissimi viri, neque uberioris provincie, neque ætatis magis idoneum tempus si hoc amiseris, te esse ullum unquam reperturum. Hoc, quemadmodum vos scribere solentis in vestris libris, idem Q. Cornelio videbatur. 2 In Britanniam te profectum non esse gaudeo, quòd & labore caruisti, & ego te de rebus illis non audiam. Ubi sis habernaturus, & qua spe, aut conditione, perscribas ad me velim. Vale.

ARG. Laudat Trebatii sententiam de militia. vocatur in ejus parsoniam, quia scripserat in palimpsesto.

CICERO TREBATIO, S. D.

18 **A**CCIPIT à te aliquot epistolas uno tempore, quas tu diversis temporibus dederas: in quibus me cetera delectarant. Significabant enim, te istam militiam jam firmo animo ferre, & esse fortem virum & constantem. Quæ ego paulisper in te ita desideravi, non imbecillitate animi tui, sed magis ut desiderio nostri te ætate putarem. Quare perge, ut cœpisti: forti animo istam tolera militiam. Multa, mihi crede, assequere. ego enim renovabo commendationem: sed tempore. Sic habeto, non tibi majori esse curæ, ut iste tuus à me & dilectus quam fructuosissimus tibi sit, quam mihi. Itaque, quando vestra cautiones in sum sunt, Græculam tibi mihi cautionem chirographi mei. Tu me velim de ratione Gallici belli certiorum facias. ego enim ignavissimo cuique maximam fidem habeo. Sed, ut ad epistolas tuas redeam, cetera bellè: illud miror. quis solet eodem exemplo pluris dare, qui sua manu scribit? Nam quòd in palim

persto, laudo equidem parsimoniam: sed miror, quid illa chartula fuerit, quod delere malueris, quam hæc scribere: nisi fortè tuas formulas. Non enim puto te meas epistolas delere, ut reponas tuas. An hoc significas, nihil fieri? fringere te? ne chartam quidem tibi suppeditare? Jam ista tua culpa est, qui verecundiam tecum extuleris, & non hic nobiscum reliqueris. Ego te Balbo, cum ad vos proficisceretur, more Rom. commendabo. Tu, si intervallum longius erit mearum litterarum, ne sis admiratus. eram enim abfuturus mense Aprili. Has litteras scripsi in Pomptino, cum & ad villam Metrii Philemenis devertissem: ex quo jam audieram fremitum clientium meorum, quos quidem tu mihi consiliasti. Nam Ulubris honoris mei causa vim maximam ranunculorum se commosse constabat. Cura ut valeas. VI. Idus April. de Pomptino.

EPISTOLAM tuam, quam accepi ab L. Arruntio, consoci innocente, nihil enim habebat, quod non vel in concione rectè legi posset. Sed & Arruntius ita te mandasse aiebat, & tu adscripseras. Verum illud esto, nihil te ad me postea scripsisse demitor, præsertim tam novis rebus.

ARG. De Topicis, à se, Trebatio inscriptis.

CICERO TREBATIO, S.

VIDE, quanti apud me sis: etsi jure id quidem. non enim te amore vinco. Verumtamen quod presenti tibi propè subnegarem, non tribuerem certe, id absenti debere non potui. Itaque, ut primum Velia navigare cœpi, initiui 6 Topica Aristotelea conscribere, ab ipsa urbe commonitus, amantissima tui. Eum librum tibi misi Rhegio, scriptum, quam plenissime res illa scribi potuit. Sin tibi quædam videbuntur obscuriora: cogitare debebis, NULLAM ARTEM litteris sine interprete, & sine aliqua exercitatione percipi posse. Non longe abieris, num jus civile v. strum ex libris cognosci potest? qui quamquam plurimi sunt, 7 doctorem tamen, unumque desiderant. Quamquam tu si attentè leges, si sapius, per te omnia consequere, ut certè intelligas. ut verò etiam ipsi tibi loci propòsita quæstione occurrant, exercitatione consequere, in qua quidem nos te continebimus, si & salvi redierimus, & salva ista offenderimus. V. Kal. Sext. Rhegio.

ARG. De amore Velsenium erga Trebatium, Hortatur ne paternis possessiones vendat, De Nicom. libro.

CICERO TREBATIO, S. D.

AMABILIOR mihi Velia fuit, quod te ab ea sensu amari. Sed quid ego dicam, quem quis non amat? Rursum, medius fidius, tuus ita desiderabatur, ut si esset unus è nobis. Sed ego te non reprehendo, qui illum ad adificationem tuam traduxeris. Quamquam enim Velia non est vilior, quam Lupercal, tamen isthuc malo, quam hæc omnia. Tu, si me audies, quem soles, has paternas possessiones

Aaa 5 nes

1. Et tibi & verbis, & te ostendit. Ita elegantius Vat. & Vict. editio. vulgo secundum ordinem & negligit. paulo statim ex Vatic. ac Vict. scriptis: si qua te fuerit uti aliquid. vulgo si qua: cum tamen omnes mss. & editio prima contra eam: & qua te fuerit.

2. In Britanniam te profectum non esse gaudeo. Ita Pal. pr. Gr. editio pr. ac Vict. Vulgatum ante hæc est: in Britanniam non esse profectum te debentem gaudeo.

3. Desideravi quam fructuosissimum tibi sit quam mihi. Ita edidit Vict. Pal. tamen Gr. prima editio, Vat. tam fructuosissimum tibi quam mihi. Vulgo desideravi fructuosissimum tibi sit quam mihi, qui paulo post Græculam, expunctum, pro eo que gravitationem subscrituram verum, viderint an Græca fide egerint. nam mihi comitar eos hoc cæco die vidit.

4. Quid in illa chartula fuerit. Vnus Gul. codex: quid in illa chartula fuerit. Quod verò illa postiora verba quam hæc scribere inducit atq; est etiam Lan. solens more suo ingenii facit, non ex veritate sed ex libidine. restant illa in libris omnibus, atque adeo editione principum

quod ad eandem noeret Egnat. legialius [ut Man. volebat postea adnotatumque ad Politiani librum] quam exscribere. Cauteris tamen amplius malebat, quam hæc exscribere.

5. Ad villam Metrii Philemenis devertissem. Ita Pal. primus, Vat. editio Vict. vulgo devertissem: sicut & Philemenis, pro Philemena subingerunt editiones.

6. Topica Aristotelea. Hoc edidit Vict. ex Med. & sic quoque Vatic. vulgo, Aristotelea. post statim, edidit plenissime ex Pal. pr. Gr. Stev. editione prima atque Vict. vulgo, plenissime.

7. Dolerem nunquam desperant. Ita est in Pal. Stev. Pec. Vat. editione prima & Vict. Nec erat, quod Man. istam emendationem usumque pro sua nimis vendicaret, cum tam adnotatit ad editionem primam, nescio unde. Egnat. Grut. habebat nunquam fronti deinde diverso calamo additum: quod tamen glacie fragilius [sicut à Lambino omni judicio præferunt] durare non potest, vulgo, Dolerem tamen nunquam desperant. 1. Habet

nes tenebis (nescio quidem velientes verebantur) neque Halethem, nobilem annem relinques, nec Papirianam domum deseres. quamquam illa quidem i habet locum, a quo etiam advenz teneri solent: quem tamen si excideris, multum profpexeris. Sed in primis oportunum videtur, his praxertim temporibus, habere perfugium, primum eorum urbem, quibus carus sis: denique tuam domum, tuosque agros, ea que remoto, salubri, ameno loco: idque etiam mea interesse, mi Trebati, arbitror. Sed valebis, & mea que negotia, meque diis juvantibus ante brumam expectabis. Ego à Sext. Fadio, Niconis discipulo, librum abstuli, Νικωνος δὲ πολυπραγμίας. O medicum istas cum Musis Metelli comparas. Quid simile? primum, ipsas ego Musas numquam tanti putassem: atque id fecissem Musis omnibus approbantibus. sed tamen erat aptum bibliotheca, studiisque nostris congruens. Bacchis vero ubi est apud me locus? At pulchellæ sunt. Novi optimè, & sæpe vidi. nominatim tibi signa tibi nota mandassem, si probassem. Ea enim signa ego emere soleo, quæ ad similitudinem gymnasiolorum exoritur mihi in palastra locum. Maxis verò signum quod mihi patris auctori? Gaudeo nullum Saturni signum fuisse. hæc enim duo signa putarem mihi æs alienum attulisse. Mercurii mallem aliquod fuisset. feliciter, puto, cum Aviano transigere possemus. Quod tibi destinatas trapozophon: si te delectat, habebis: sin autem sententiam mutasti, ego habeo fortiter. Ista quidem summa næ ego multo libentius emetim diversorum Tarracina, ne semper hospiti molestus sim. Omnino liberti mei video esse culpam, cui planè res certas mandaram: itemque Junii, quem puto tibi notum esse, Aviani familiarem. Exheredia quædam mihi nova sunt instituta in porticula Tusculani. ea volebam tabellis ornare. etenim, si quid generis istiusmodi me delectat, pictura delectat. Sed tamen, si ista mihi sunt habenda, certiore velim me facias, ubi sint, quando accessantur, quo genere vectura. Si enim Damasippus in sententia non manebit, aliquem pleudoda, masippum vel cum iactura reperiemus. Quod ad me de domo scribis iterum, jam id ego proficiscens mandabam meæ Tullia. Ea enim ipsa hora acceperam tuas litteras: egeram etiam cum tuo Nicia, quod is utitur, ut seis, familiariter Cassio. Ut redii autem, prius, quam tuas legi has proximas litteras, quæsi de mea Tullia, quid egisset, per Licinium se egisse dicebat. sed opinor Cassium uti non ita multum sorore. eam porro negat se audere, cum vir abesset (est enim profectus in Hispania Dexius) illo & absente, & insciente, migrare. Est mihi gratissimum, tanti à te æstimatam consuetudinem vitæ, victusque nostri: primum ut eam domum sumeres, ut non modò propè me, sed planè mecum habitare posses: deinde ut migrare tantopere festines. Sed ne vivam, si tibi concedo, ut ejus rei tu cupidior sis, quam ego sum. Itaque omnia experiar. Video enim quid mea intellit, quid utriusque nostrum. si quid egero, faciam ut seias. Tu & ad omnia rescribes, & quando te expectem facies me, si tibi videtur, certiore.

g. ARG. *Sitis causam Trebatio commendat.*

CICERO TREBATIO, S.D.

21 **S**ITIS causam te docui. is postea fuit apud me, cum ei dicerem, tibi videri sponsonem illam non sine periculo facere posse, si BONORUM TURPILIAE POSSESSIONEM, QUÆ CAEPIONIS PRAETORIS EX EDICTO SUO MIHI DEDIT, negare aiebat Servium, tabulas testamenti esse eas, quas instituit is, qui factionem testamenti non habuerit: hoc idem Offitium dicere: tecum se locutum negabat: meque rogavit, ut se & causam suam tibi commendarem. Nec vir melior, mi Testa, nec mihi amior P. Silio quisquam est, te tamen excepto. Gratissimum igitur mihi feceris, si ad eum ultro veneris, eique pollicitus eris. sed, si me amas, quam primum hoc te vehementer etiam atque etiam rogo.

g. ARG. *De quadam juris controversia scribis.*

CICERO TREBATIO, S.D.

22 **L**USERAS heri inter scyphos: quod dixeram, controvertisam esse, possitne heres, quod furum antea factum esset, furti rectè agere. Itaque, etsi domum bene potius, seroque redieram, tamen id caput, ubi hæc controversia est, notavi, & descriptum tibi misi: ut scites, id, quod tu neminem sensisse dicebas, Sex. Ælium, M. Maniliam, M. Brutum sensisse. Ego tamen Scævola, & Testa assentior. Vale.

g. *De signis à Fabio Gallo comparatis.*

CICERO S.D. FABIO GALLO.

23 **T**ANTUM quoddam ex Arpinati veneram, cum mihi à te litteræ reddita sunt: ab eodemque accepi Avianii litteras: in quibus hoc inerat liberalissimum, nomina se facturum, cum venisset, qua ego vellem die. Fac, quaeso, qui ego sum, esse te. etne aut tui pudoris, aut nostri, pri-

1. Habet locum, a quo etiam advenz teneri solent. Nos quidem, qua licet, ne pilam à Vict. dilectimus: quod & hic cavimus, quando quidem illi secundas fert Varr. licet oppelat Man. quod ferè anim ad verum, eam facere animi morbo in Victorium. quem quidem post Politanum omnium maximi, ut debeat, facio. vulgo, locum illas lacum: quidam lacum: Canteri error: locum non habet.

2. Meaque negotia meque diis juvantibus. Ejei Te videbis post negotia sua. Pall. Græ. Stev. & editionis primæ hoc verbi reduriam præcedentium. Præterea plurima in hac epistola emendavi auctoritate librorum: ad quorum singulorum rationes considerare & immorari cupis: ad quem qui esset?

mum rogare de die: deinde plus annua postulare? Sed essent, mi Galle, omnia facili, si & ea mercatus esses, quæ ego desiderabam, & ad eam summam, quam volueram.

4. At tamen ista ipsa, quæ te emisse scribis, non solum rata mihi erunt, sed etiam grata. planè enim intelligo, te non modò studio, sed etiam amore usum, quæ te delectarint, hominem, (ut ego semper iudicavi,) in omni iudicio elegantissimum, quæ me digna puraris, coemisse. Sed velim maneat Damasippus in sententia. profus enim ex istis emtionibus nullam desidero. Tu autem ignarus instituti mei, quanti ego genus omnino signorum omnium non æstimo, tanti ista quatuor, aut quinque sumisti. Bacchis istas cum Musis Metelli comparas. Quid simile? primum, ipsas ego Musas numquam tanti putassem: atque id fecissem Musis omnibus approbantibus. sed tamen erat aptum bibliotheca, studiisque nostris congruens. Bacchis vero ubi est apud me locus? At pulchellæ sunt. Novi optimè, & sæpe vidi. nominatim tibi signa tibi nota mandassem, si probassem. Ea enim signa ego emere soleo, quæ ad similitudinem gymnasiolorum exoritur mihi in palastra locum. Maxis verò signum quod mihi patris auctori? Gaudeo nullum Saturni signum fuisse. hæc enim duo signa putarem mihi æs alienum attulisse. Mercurii mallem aliquod fuisset. feliciter, puto, cum Aviano transigere possemus. Quod tibi destinatas trapozophon: si te delectat, habebis: sin autem sententiam mutasti, ego habeo fortiter. Ista quidem summa næ ego multo libentius emetim diversorum Tarracina, ne semper hospiti molestus sim. Omnino liberti mei video esse culpam, cui planè res certas mandaram: itemque Junii, quem puto tibi notum esse, Aviani familiarem. Exheredia quædam mihi nova sunt instituta in porticula Tusculani. ea volebam tabellis ornare. etenim, si quid generis istiusmodi me delectat, pictura delectat. Sed tamen, si ista mihi sunt habenda, certiore velim me facias, ubi sint, quando accessantur, quo genere vectura. Si enim Damasippus in sententia non manebit, aliquem pleudoda, masippum vel cum iactura reperiemus. Quod ad me de domo scribis iterum, jam id ego proficiscens mandabam meæ Tullia. Ea enim ipsa hora acceperam tuas litteras: egeram etiam cum tuo Nicia, quod is utitur, ut seis, familiariter Cassio. Ut redii autem, prius, quam tuas legi has proximas litteras, quæsi de mea Tullia, quid egisset, per Licinium se egisse dicebat. sed opinor Cassium uti non ita multum sorore. eam porro negat se audere, cum vir abesset (est enim profectus in Hispania Dexius) illo & absente, & insciente, migrare. Est mihi gratissimum, tanti à te æstimatam consuetudinem vitæ, victusque nostri: primum ut eam domum sumeres, ut non modò propè me, sed planè mecum habitare posses: deinde ut migrare tantopere festines. Sed ne vivam, si tibi concedo, ut ejus rei tu cupidior sis, quam ego sum. Itaque omnia experiar. Video enim quid mea intellit, quid utriusque nostrum. si quid egero, faciam ut seias. Tu & ad omnia rescribes, & quando te expectem facies me, si tibi videtur, certiore.

ARG.

3. Tantum quoddam ex Arpinati veneram. Ita Pall. Var. peck. nam Gruteriano & Stev. tota deest: ita prima editio ac Vict. vulgo editio prædicatorum tò quod exulat. paulo Ratim ex pall. Var. editione Vict. scripsi, accepi Avianii litteras in quibus hæc inerat. cum vulgetur: Aviana in quibus hæc erat.

4. At tamen ista ipsa. Sic edidit Vict. sic quoque prima, & Var. pall. tamen optimus hæc tamen ista ipsa vulgo: hæc ipsa, pusilla hæc sunt. sed tamen exoneranda, quia non Ciceronistice: & illud: genus omne signorum omnium: cum existet in pall. editione primaria ac Vict. ut edidit.

T. Quomodo

¶ ARG. Tigellium iniuste sibi irasce scribit.

CICERO S. D. M. FABIO GALLO.

24 A MORIS quidem tui, quoquod me verti, vestigia: vel proximè de Tigellio. Sensi enim ex litteris tuis, val de te laborasse. Amo igitur voluntatem. Sed pauca de te. Capius, (opinor) olim, NON ONNIBUS DORMIO: sic ego non omnibus, mi Galle, servio: et quæ est hæc servitus? Olim, cum regnare existimabamur, non tam ab ullis, quàm hoc tempore observor à familiarissimis Cæsaris omnibus, præter istum. Id ego in lucris pono non ferre hominem pestilentiorum patria sua: eumque additum jam tum puto esse Calvi Licinii Hipponacteo præconio. At vide, quid succenseat. Phæmæ causam receperam, ipsius quidem causa, erat enim mihi sanè familiaris. Is ad me venit: dixitque, iudicem sibi operam dare constituisse eo ipso die, quo de P. Seitio in consilium iri necesse erat. respondi nullo modo me facere posse. et quum vellem alium diem si sumissem, me ei non defuturum. Ille autem, qui sciret, se nepotem, bellum tibicinem habere, et fat bonum unctorem, discessit à me, ut mihi videbatur, iratior. Habes Sardos venales: alium alio nequiorum. Cognosti meam causam, & istius Salaconis iniquitatem. Caronem tuum mihi mitte. cupio enim legere. me adhuc non legisse, turpe utriusque nostrum est. Vale.

¶ ARG. Epistolam Galli non concessam significat. Mementis ut caute de Cæsare loqueretur, gratis agit. Hortatur ut ne scribendi exercitationem intermitteret.

CICERO S. D. M. FABIO GALLO.

25 Q UOD epistolam concessam doles, noli laborare. salva est domi. petes cum libebit. Quod autem me in onces, valde gratum est: idque ut semper facias, rogo. videris enim mihi vereri, ne, si istum habuerimus, rideamus γάλατι σαρδόνιο. Sed heus tu, manum de tabula. magister adest civium, quàm putaramus. Vereor ne in Catoniam, Catonibus. Mi Galle, cave putes quid quam melius, quàm epistolæ tuæ partem ab eo loco: cetera labuntur. Secretò hoc audi: tecum habeto: ne a pelæ quidem, liberto tuo, dixeris. præter duo nos, loquitur isto modo nemo: bene, malene, videro: sed, quidquid est, nostrum est. Urge igitur: nec transversum unguem (quod ajunt) à stilo. is enim est dicendi opifex. atque equidem aliquantum jam etiam noctis assumo. Vale.

¶ ARG. De morbo ex herbarum usu contracto scribit.

CICERO S. D. GALLO.

26 C UM decimum jam diem graviter ex intestinis laborarem: neque iis, qui mea opera uti volebant, me probarem non valere, quia febrem non haberem: fugi in

Tusculanum: cum quidem biduum ita jejunos fuisset, ut ne aquam quidem gustarem. Itaque, confectus languore, & fame, magis tuum officium desideravi, quàm abs te requiri putavi meum. Ego autem cum omnibus morbos reformido, tum in quod Epicurum tuum Stoici malè accipiunt, quia dicat, *δύσχεμα, & δύσπτεμα* *πένθη*, sibi molesta esse: quorum alterum, morbum edacitatis esse putant: alterum etiam turpioris intemperantia. Sanè *δύσπτεμα* pertimueram. Sed visa est mihi vel loci mutatio, vel animi etiam relaxatio, vel ipsa fortasse jam senescentis morbi remissio profuisse. Attamen, ne mirere unde hoc aciderit, quomodo ve commiserim: lex sumtuaria, quæ videtur *λεπτή* attulisse ea mihi fraudi fuit. Nam dum volunt isti lauti terra nata, quæ lege excepta sunt, in honorem adducere: fungos, heluellas herbas omnes ita condiunt, ut nihil possit esse suavius. in eas cum incidissem in cena augurali apud Lentulum, tanta me *ἀγχοπία* arripuit, ut hodie primum videar coepisse conittere. Ita ego, qui me olivæ, & murænis facile abstinēbam: à beta etiam & à malva deceptus sum. Posthac igitur erimus cautiore. Tu tamen cum audisses ab Anicio (vidit enim me nauseantem) non modo mittendi causam iustam habuisti, sed etiam visendi. Ego hic cogito commorari, quoad me reficiam, nam & vireis, & corpus amisi. Sed, si morbum depulerò, facile, ut spero, illa revocabo.

¶ ARG. Accusationi Galli respondet.

CICERO S. D. M. FABIO GALLO.

M IROR, cur me accuses, cum tibi id facere non liceat, & quod si liceret, tamen non debebas EGO ENIM TE IN CONSULATU OBSERVARAM. Et ais, fore, ut te Cæsar restituat. Multa tu quidem dicis: sed tibi nemo credit. Tribunatum plebei dicis te mea causa petisse. Utinam semper esses tribunus: intercessorem non quæres. Negas, me audere, quod sentiam, dicere. Quæsi tibi, cum impudenter me rogares, patum fortiter responderim. Hæc tibi scripsi, ut isto ipso in genere, in quo aliquid posse vis, te nihil esse cognosceres. Quod si humaniter mecum questus esses, libenter tibi me, & facile purgasset. Non enim ingrata mihi sunt, quæ fecisti: sed quæ scripsisti, molesta. Me autem, propter quem ceteri liberi sunt, tibi liberum non visum, demitot. Nam si falsa fuerunt, quæ tu ad me, ut ais, detulisti: quid tibi ego debeo? si vera: tu es optimus testis, quid mihi populus Rom. debeat.

¶ ARG. Probat Curium, qui, Rep. desperata, in Graciam se contulerit.

M. CICERO S. D. CURIO.

M EMENT, cum mihi desipere videbare, quod cum istis potius viveres, quàm nobiscum. Erat enim multò domicilium hujus urbis, (cum quidem hæc urbs,) aptius

1. Quam valent alium diem si sumissem. Hæc est Vat. codicis lectio, in Vid. quoque editione conspicua vulgo: quem vellet.

2. Et factum est. Alit ex conjectura: factum cantorem: ego miror, cur hoc velit quoque Man. Sic autem est in pall. editione prima: ac Vid. duo Gul. Videtur unde ille facit dicitur.

3. Vereor ne in Catoniam Catonibus. Ita pall. editioque Vid. nec longè abt impressio prima: in Catoniam Catonibus. Malebat tamen Vid. sicut & apud A. Gellium Catonibus. Alii tamen in Catoniam Catonibus. Mur. verò pro Catonibus malebat Charonibus ex vollice. Notat quoque Gul. ex iuorum uno Catonibus. Cato aut. Vulgarum est in Catonibus, Cato in hoc: quod licet mollis logis explicet Man. corda ororum tamen nemini probaverit. Vereor ne in Catoniam Catonibus. Ad eam morte afficit Catoniam nam partium homines & orco demittat. Salmaf.

4. Ut hodie primum videret eripisse conspexerit. Ita pall. Grut. præca editio Stev. alii videntur.

5. Tribunatum plebei dicis te mea causa petisse. Sic est in pall. Grut. præc. editione principe, si que ex Med. notat Victor. illud tamen quoque ne-

tandum, in Varicano & Grut. haberi Tribunum. Vulgarum autem: Tribunatum plebei dicis te mea causa petisse, ceteram viginti lib. XVI. Annal. evincit hæc scribi ad T. Fadum, Gallum, non ad Fabium, consulat.

6. Cum impudenter me rogares. Ita pall. Vat. Victorii editio. prima tamen & Grut. cum parum impudenter mendosè. Editum est, cum parum impudenter me rogares. Illud peres miror Vid. edidit: quod si inhumaniter mecum questus esses: Sphalma accotæ sismi typographi non puto esse Finem vero epistolæ ita concipiunt pall. Gr. editionum prima, Tu es optimus testis mihi populus Rom. debeat. distinguere si vera: tu es optimus testis, mihi populus Rom. debeat. Senlom acriter facile penetravit.

7. Quod cum istis parum videret. Ita melius pall. Gr. prima editio ac Victorii. vulgatum est: quod istis parum videret. In fine ferè epistolæ volebat ex conjectura Gulielmianis: alia etiam nostrâ culpa sic accidit. Male, primò quia contra libros omnes: deinde avertit & invertit sensum totum: quem si attendisset, non tam temerè ad emendandum proflasset.

¶ ARG. De dicitu seu dicitur in Ciceronem. De ju-
diciu. De Republica. De D. Labella.

M. T. CICERO. S. D. VOLUMNIO.

32 Quid sine prænominē familiariter, ut debebas, ad
me epistolam misisti, primū addubitavi, num à Vo-
lumnio senatore esset, quocum mihi est magnus usus: de-
inde ἐπιτολίαν litterarum fecit, ut intelligerem, tuas
esse. Quibus in literis omnia mihi per jucunda fuerunt,
præter illud, quod parum diligenter possessio salinarum
mearum à te procuratore defenditur. Ais enim, ut ego
dixissetim, omnia omnium dicta, in his etiam Sestiana,
in me conferri. Quid? tu id pateris? nonne defendis?
non resistis? equidem sperabam, ita notata me reliquisse
genera dæstorum meorum, ut cognosci sua sponte possent.
Sed quando tanta fax est in urbe, ut nihil tam sit ἰ ἀκρί-
θην, quod non alicui venustum esse videatur: pugna,
si me amas, nisi acuta ἀμφιβολία, nisi elegans ὑπερ-
βολή, nisi παροξυσμικά bellum, nisi ridiculum παρρη-
σιαστικόν, nisi cetera, quæ sunt à me in secundo libro
de Oratore per Antonii personam disputata de ridiculis,
ἐπιτολίαν, & arguta apparebunt, ut sacramento contendas
mea non esse. Nam de judiciis quod quereris, multo labo-
ro minus, trahantur per me pedibus omnes rei: sit
vel Selius tam eloquens, ut possit probare, se liberum:
non laboro. Urbanitatis possessionem, amabo, quibus-
vis interditiis defendamus: in qua te unum metuo,
contemno ceteros. Derideri te putas. Nunc demum
intelligo te sapere. Sed mehercules, extra jocum. val-
de mihi tuæ literæ factæ, elegantisque visæ sunt. illa
quamvis ridicula essent, sicut erant, mihi tamen ri-
sum non moverunt. Cupio enim nostrum illum ami-
cum in tribunatu quam plurimum habere gravitatis:
2 id cum ipsius causa, (est mihi, ut scis, in amoribus)
tuum mehercule etiam reip. quam quidem, quamvis in me
ingrata sit, amare non desinam. Tu, mi Volumni, &
quam instituisti, & mihi vides esse gratum, scribe ad me
quam sæpius de rebus urbanis, de republ. Jucundus est

mihi sermo litterarum tuarum. Præterea Dolabellam
quem ego perspielo, & judice cupidissimum esse, atque
amantissimum mei, cohortare, & confirmari, redde planè
meum. Non mehercule, quod quidquam desit: sed quia
valde cupio, non videor nimium laborare.

¶ ARG. Afflicta Republica se ad exercitia declamatio-
ni retulisse scribit, auditoribus Hirrio, Casio, Dolabella. Volumnium
ad eandem studia invitat.

M. CICERO S. D. VOLUMNIO.

Quid declamationibus nostris cares, damni nihil
facis. Quod Hirrio invideres, nisi cum amares, non
erat causa invidendi: nisi fortè ipsius eloquentiæ magis,
quam, quod me audiret, invideres. Nos enim plane, mi
suavissime Volumni, aut nihil sumus, aut nobis quidem
ipsis displicemus, gregalibus illis, quibus, te plaudente,
vigeamus, amissis: ut etiam, si quando aliquid dignum
nostro nomine emisimus, ingemiscamus, quod hæc pin-
nigero, non armigero in corpore vela exercentur, ut ait Phi-
loctetes apud Accium, abjecta gloria. Sed tamen omnia
mihi erunt, si tu veneris, hilariora. quamquam venis, ut
ipse intelligis, in maximarum quasi concursum occupa-
tionum: quas si, ut volumus, exceperimus, ego verò
multam salutem & foro dicam, & curiæ: vivamque tecum
multum, & cum communibus nostris amatoribus. Nam
& Cassius tuus, & Dolabella noster, vel potius uterque
noster, studiis iisdem tenentur, & meis æquissimis urun-
tur auribus. 4 Opus est huc limatulo, & politulo tuo judi-
cio, 5 & illis interioribus literis meis, quibus sæpe vere-
cundiosem me in loquendo facis. Mihi enim judicatum
est, si modò hoc Cæsar aut patietur, aut volet, deponere
illam jam personam, in qua me sæpe illi ipsi probavi, ac me
totum in litteras abdere, tecumque, & cum ceteris earum
studiosis honestissimo otio perfrui. Tu vellem, ne veritus
esses, ne perinvitus legerem tuas litteras, si mihi (quem-
admodum scribis) longiores fortè missiles: ac velim post-
hæc sic statuas, tuas mihi litteras longissimas quasque gra-
tissimas fore.

M. Tvl.

1. Ἀκρίθην.) Sic rectè Lamb. quemadmodum quoque ipse
video expressit in Pal. pr. & edit prima manu Egnatii ex v. c. adno-
tatum. vulgo ἀκρίθην inoptè.

2. Id cum ipsius causa est mihi in amoribus.) Ita Pall. Vatic. editio
Victorii. vulgo: Id cum ipsius causa est tui mihi, ut scis, in amoribus.
Grut. & Stevv. id cum ipsius. Prima editio: id tamen in ipsius causa, statim
postscripta ex Pall. Grut. editione Victorii ac Vat. in me ingrata sit, ame-
ri non desinam: deleta particula superflua tamen ante amare.

3. Cum communibus nostris amatoribus.) Pall. prima editio: cum omnibus
nostris amatoribus. Grut. verò ac Stevv. succinctius: cum amantibus nostris.
Nam & Cas. sine. Nihil hinc audeo mutare: quandoquidem pro vulgata
Rene Vict. Lamb. Manutius.

4. Opus est huc limatulo & politulo tuo iudicio.) Ita Vaticanus codex, at-
que editio Victorii: nec secus liber Politianus nisi quod pro huius ex-
hibeat in primo erat politulo, sed notæ additæ expunctio nis duarum

litterarum ad Veneta, seu editio primaria, quæ est huc delimitata & poli-
ta: unde conjicio coaluisse lectionis monitum in Grut. delimitata &
sclis tuo iudicio. vulgatur antehac politulo.

5. Et illis interioribus literis meis.) Ita Pall. Victorii editio, atque om-
nium prima Veneta: Stevv. tantum & Grut. minima mutatione, meis
litteris, quod dico ob accusandam audaciam Lambini, in visis omnibus
libris ingentis. litteris, in quibus &c. & aperient dam vanitatem Vri-
ni, nescio ex quo λαγὸς πειρήτω codice afferentis: illis interioribus li-
teris quibus. sed ne obliuiscat, quemadmodum Lamb. emendat præce-
pit Ferrarius, ut videat, quàm sagaces iste homo unguas habuerit, qui
omnia sine discrimine cum pulvisculo sic legerit. in fine verò epistolæ
retinui vulgatam scripturam, ne perinvitus legerem, quæ ea existit in
Vatic. neque exceperit Vict. in nostris omnibus, sicut & Stevv. editio. at-
que editione principe est, ne pluribus legerem.

I. Quid.